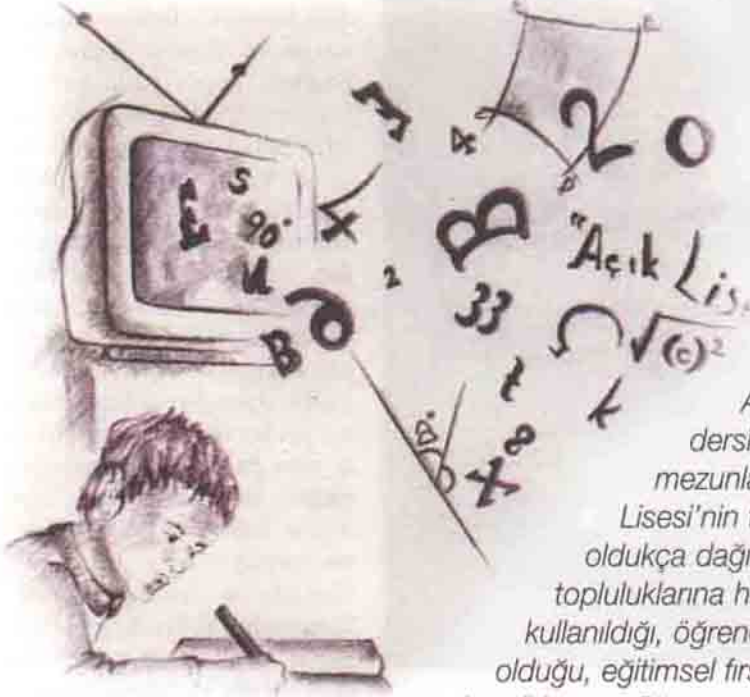

Dört Duvarın Dışında Bir Okul... Açıköğretim Lisesi

Televizyonunuzun karşısına geçip kanalları dolaşırken TRT2 ve TRT4 ile karşılaştığınızda aslında bir lisenin kapısını aralamış oluyorsunuz. Ülkemizde, en fazla sayıda öğrenciye sahip olan bu lisenin, ne okul binası, ne dersliği, ne de kıyafet zorunluluğu var. Geleneksel liselerden, Açıköğretim Lisesi'ni ayıran nedenler sadece yukarıda sayılanlarla kalmıyor. Orta okulu bitirmiş her yaşta insan, Türkiye'nin neresinde olursa olsun Açıköğretim Lisesi'ne kayıt olabiliyor. Aldığı derslerden geçtikten sonra diğer lise mezunlarıyla eşit haklara sahip oluyor. Açıköğretim Lisesi'nin temelini oluşturan uzaktan öğretim kavramı, oldukça dağınık bir alana yayılmış bulunan öğrenci topluluklarına hizmet eden, yüz yüze eğitimin çok az kullanıldığı, öğrencinin zaman ve mekan bakımından bağımsız olduğu, eğitimsel fırsat eşitliği sınırlarının geniş olduğu, bireyin kendi başına öğrenmesinde yardımcı olacak öğretim

materyallerinin sağlandığı, bir öğretim kurumudur. Eğer orta okul mezunuysanız uzaktan eğitim için örnek gösterilebilecek AÖL'ne kayıt olarak, iyi bir liseden mezun olma şansını elde edebilirsiniz.

AÇIKÖĞRETİM LİSESİ uygulaması, eğitimin belli yaş gruplarına özgü olmaktan çıkarılması düşüncesiyle başlatıldı. Sürekli, etkili, kolay erişilebilir ve yaşam boyu devam edebilir yeni modellerin geliştirilmesiyle, eğitim artık dört duvar arasında alınması gereken bir bilgi erişimi olmaktan çıkmıştı.

Geleneksel eğitimin yarattığı sorunları ortadan kaldıracak olan Açıköğretim uygulaması, teknoloji geliştiğçe gelişecek gibi görünüyor. İletişimin postayla sağlandığı günlerde, "mektupla öğretim" uzaktan eğitimin diğer adıydı. İletişim çağını yaşadığımız bugünlerde uzaktan eğitimde boyut değiştirerek interneti, uyduyu, televizyonu, ve radyoyu bilgi ulaştırma araçları olarak kullanıyoruz. Artık bilgi, dört duvar arasında alınması gereken bir şey değil. Kişi bilgiye kolay, çabuk ve etkili bir biçimde, görsel malzemey-

le doyurulmuş olarak ulaşabilecek. Bilginin geometrik olarak arttığını da gözönünde bulundurursak, bilgiye eriştikten sonra, bu kadar çok bilgi arasından, seçme şansı da doğmuş olacak.

Geniş olanaklarla kurulmuş olup yaygın bir öğrenci kitlesi bulunan Açıköğretim Lisesi'ne kayıt olmanın tek koşulu var, o da ortaokulu bitirmiş olmak. Ortaokulu bitirmiş her yaşta

insana liseyi bitirme ve diploma sahibi olma şansı veriliyor. Açıköğretim Lisesi'nde Öğrenci İşleri'nden Şenay Çakır öğrenci profillerinden örnekler veriyor. "Köylerde, ailelerinden gizli okuyan genç kızlarımız var. Onların mezun olmak için çabaladıklarını bilmek bizi mutlu ediyor. Ayrıca, askerliğini yapan hatta hapiste olan öğrencilerimiz de mevcut. Orta yaşın üzer-

rinde bulunan Açıköğretim Liseliler de emekliliklerinde lise diplomasını derece yükseltmek için kullanmayı düşünüyorlar." Geniş bir yelpazede bulunan öğrenci profiline içinde ayrıca kredi tamamlamak isteyen lise öğrencileri ve özürülüler de bulunuyor. Böyle geniş bir kitleye eğitim sunan Açıköğretim Lisesi müdürü Zeki Çatal, "Biz toplumun kültür düzeyinin artmasına yardımcı oluyoruz. Ortaöğretim düzeyindeki herkese eğitim ve öğretim alanında fırsat ve olanak eşitliği sağlıyoruz." diyor.

AÖL 1992'de öğretime başladığı yıl 44 151 öğrenci kayıt yaptırmış. O dönemde sadece genel lise eğitimi verilirken, genel lise, endüstri meslek lisesi, kız meslek lisesi ve imam hatip meslek lisesi programları da dahil olmak üzere AÖL'nin bugün 170 000 öğrencisi vardır.

1995-1996 döneminde Devlet Akşam Liseleri ve Lise Dışardan Bitirme Sınavları kaldırılarak, AÖL Yurtdışı Programı başlatılmıştır. Böylece Batı Avrupa'da ve Türk Cumhuriyetleri'nde bulunan kişiler de bu programla liseyi bitirme şansı elde etmişlerdir.

Yrd.Doç.Dr. Necmettin Teker 1996'da, AÖL'ne devam eden 432 öğrenci üzerinde yaptığı araştırmada öğrencilerin farklı ihtiyaçlarını ve beklentilerini ortaya koymuş. Buna göre, öğrencilerin % 26'sı çalıştıkları işte yükselme, % 20'si bir işe girebilme, % 20'si çalıştığı işten daha iyi bir işe girebilme, % 58'i üniversiteye girebilme, % 22'si boş zamanlarını daha iyi değerlendirebilme, % 26'sı başkalarına başarabildiğini gösterme, % 55'i liseyi bitirebilmenin başka bir yolu olmaması, % 41'i toplumda eğitime verilen değerin artması ve % 47'si yeni şeyler öğrenme gereksinmesini karşılama gö-

rüşlerine tümüyle katılmaktadırlar. 1990 genel nüfus sayımı sonuçlarına göre, Türkiye'de çalışan iş gücünün % 78'i, ilköğretimin birinci kademe mezunu ya da daha düşük eğitim düzeyindedir. (Resmi gazete, 22354, 25 Temmuz 95). Nitelikli işgücünün yetiştirilmesinde AÖL'nin Meslek Lisesi Programı'nın büyük katkısının olacağı düşünülmektedir. Çalışan insangücünün ortalama niteliğinin artmasıyla hem ulusal hem de uluslararası düzeyde istihdamın geliştirilmesi sağlanacaktır.

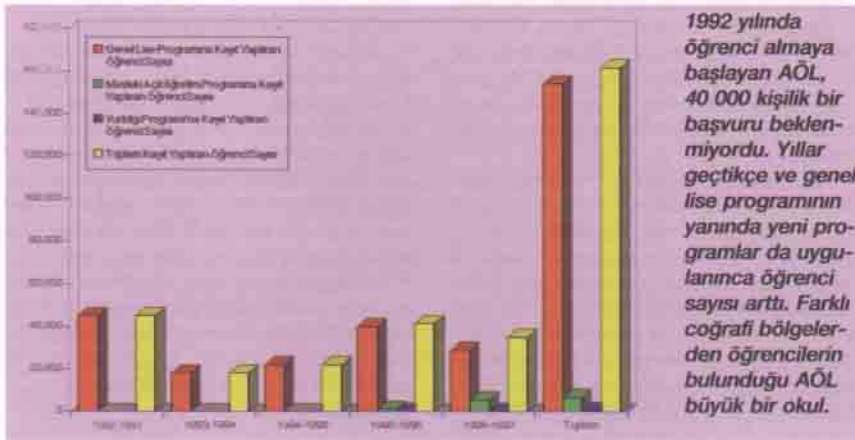
Yaşları 15 ile 74 arasında değişen öğrencilerin tüm yurda dağıldığı ve her birinin ayrı kredi tamamlama sorunu olduğu düşünüldüğünde, AÖL çalışanlarının yaşadığı zorluklar tahmin edilebiliyor. Bu zorlukların üstesinden gelme yöntemleri ve AÖL uygulaması başlıbaşına göz kamaştırıyor. 1992'de kolları sıvayan ekip, Film, Radyo ve Televizyonla Eğitim Dairesi Başkanlığı (FRTEB) bünyesinde öğrenme-öğretme süreçlerini başlatmıştır. Sistemde üç temel süreç vardır; basılı materyalle öğretim, yayın yoluyla öğretim ve

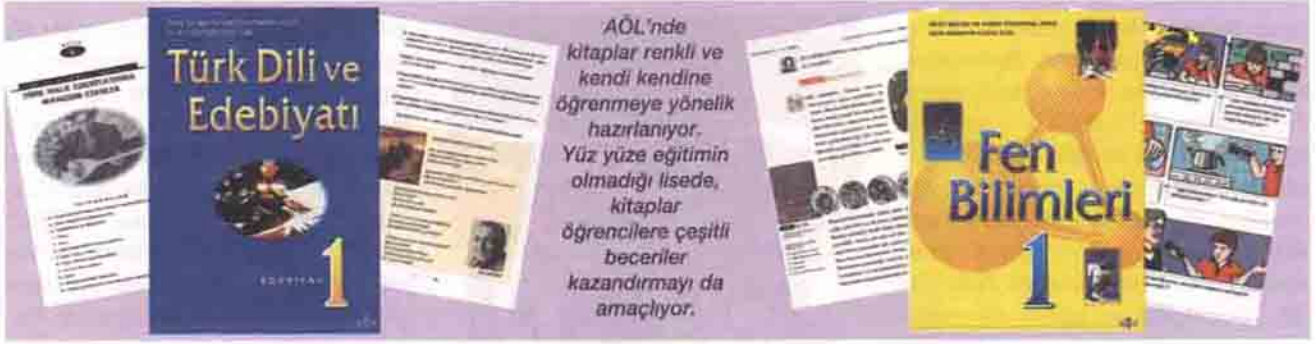
yüz yüze öğretim. Basılı materyalle öğretim, özel olarak hazırlanmış ders kitap ve notları ile yapılan öğretimdir. Sadece bu kitap ve notlar bile bağımsız öğrenme, soru cevaplandırma, problem çözüme ve pratik yapma gibi yetenekleri kazandıran en önemli araçtır. Öğretmensiz öğrenmenin açıklarını kapatacak biçimde hazırlanan bu kaynaklar görsel yönden zenginleştirilmiştir. Başka bir deyişle, yüzyüze öğretimde kullanılanlardan farklıdır ve aktif bir öğrenme aracı niteliği taşımaktadırlar.

Yayın yoluyla öğretim, Açıköğretim için özel olarak hazırlanmış öğretim ünitelerinin radyo ve televizyondan düzenli aralıklarla yayınlanması yoluyla yürütülen öğretimdir. Kanalları değiştirirken hızla geçtiğiniz TRT2 ve TRT4, bu programları yayınlamaktadır. Aynı anda farklı coğrafi bölgelerdeki öğrencilere ulaşan yayınlar, eşit koşullarda eğitim sunma olanağı vermektedir. Yayın yoluyla öğretimin işlevi, basılı materyale destek vermektir. Yayınlar ilgi uyandırmakla, güdülemekle, öğrenileni pekiştirmekle ve anlaşılması güç olan olgu ve olayları anlaşılır kılmaktadır.

Yüz yüze öğretim, öğrencilerin öğrenmede güçlük çektikleri noktaları sorma, kendileri gibi öğrenim gören arkadaşlarını tanıma olanağına kavuştukları bir öğretim sürecidir. AÖL'nin sadece mesleki eğitim programında bulunan bu süreçte öğrencilere psikolojik destek sağlanmış olunur.

Ülkemizde, okuma olanağını yakalayamamış bireylerin eğitim görmelerine fırsat veren ve standardı koruyan AÖL uygulaması gibi yeni öğretim modellerine büyük gereksinim vardır. Çünkü araştırma sonuçları, öğrencilerin çoğunluğunun çeşitli nedenlerle ortaöğretime devam edememiş, bir işte çalışan yetişkinler olduğunu göstermektedir. Bu tablo, dünyadaki diğer Açıköğretim sistemlerine katılan öğrenciler arasında ortak özellikler bulunduğunu göstermektedir. Ancak, TRT kanalı için yapılan yayın giderleri hariç, bir televizyon dersi programının birim maliyeti 1994'te 13 milyon TL iken, İngiltere'deki Açık Üniversite'nin 25 dakikalık bir eğitim programının birim maliyeti 6-10 bin pound arasında değişmektedir. Bunun yanında, yayınsız öğretim yapan ülkeler de vardır.

AÖL'nde kitaplar renkli ve kendi kendine öğrenmeye yönelik hazırlanıyor. Yüz yüze eğitimin olmadığı lisede, kitaplar öğrencilere çeşitli beceriler kazandırmayı da amaçlıyor.

AÖL ile ilgili bir yazısında Çetin Balanüye, "Neden benim zamanımda AÖL yoktu ki? İçtenlikle söyleyeyim, zaman zaman iç geçirmiyordum değilim. Aklıma, sıcacık yatağımdan kalkıp boğazıma bir çimento gibi yığılan ekmeğimle peynirimi çiğneyerek sokağa çıkışım, bitmek bilmez bir yolu yağmurun ve çamurun kovalamacasında yürüyüp, gözlerini tıraşlı kafama dikmiş mutsuz bir öğretmenin önünden geçerek gri bir binaya girişim, acaba bu gün neyi bilmediğim için azar işteceğim diye düşünüşüm, korkuşum, mutsuz

oluşum geliyor. Yine de hiçbir teneffüsü, mahalledeki arkadaşımın geçirdiğim kısacık bir cumartesi saatine bile değişmezdim... Televizyon ve radyoyu bir öğretim aracı olarak benimser, annemin günlerinde hazırlanan kek ve çörekleri yemekten geri kalmazdım... Şimdi tüm küçükler ve büyüklere AÖL'yi içtenlikle önerebilirim. Eğitim ciddi bir iştir, öğretimse sistemli bir uğraştır. En önemlisi, onun için yaşamaktan, oynamaktan, kekten ve çörekten vazgeçmenin gerekmemesidir. 21. yy'da ilköğretimde de daha çok oynayan,

ama daha kolay ve daha iyi öğrenen çocuklar olacak." diyor.

AÖL'nin görünmeyen ve bilinmeyen teknik bir yönü de var. Öğrencilerin eşit koşullarda eğitim görmesi için merkezi bir sınav sistemi geliştirilmiş. Sınav sorularını AÖL'nin birlikte çalıştığı kurumlardan biri olan BILGEM (Milli Eğitim Bakanlığı Bilgisayar Eğitimi ve Hizmetleri Genel Müdürlüğü) hazırlıyor. Ayrıca, sınav değerlendirme, sınav organizasyonu ve öğrencilerin kayıt bilgilerinin bilgisayar ortamına aktarılması BILGEM'de yapılıyor.

Nerede O Eski Eğitimler?

Zeki Çatal
Açıköğretim Lisesi Müdürü

Lise nedir? Lise eğitimi kimler, kimlere, niçin, nasıl ve nerede verilmelidir?

Bugüne kadar lise eğitimi almış, almakta olan veya çocukları lise eğitimi alan insanlar bu konular üzerinde fazla tartışmamışlardır. Aslında kamuoyunda tartışılan konu, bugüne kadar 'ne verilmiştir' olmuştur.

Eğitim; sihirli, kutsal, devekuşu gibi bir kelime. Birçok kapıyı hemen açan, dokunulmazlığı tartışılmazlığı olan ve bazılarının kendi amaçları doğrultusunda anlayıp anlatmaya çalıştığı bir kavram.

Hele alışlagelmiş klasik eğitim araç ve metotları, ataların paşa biçilmez mirası gibi dokunulmaz ve bazen de işe yaramaz halde bugüne kadar nesilden nesile sürüp gelmiştir. Çağımızın hızlı gelişmeleri karşısında, mevcut sistemde, öğrenciye ulaştırılacak bilginin bile güncelleştirilmesi mümkün olamamaktadır.

Ayrıca çok üzerinde durulmayan bir başka husus, eğitim verilen ortamlarda ilişkilerin eğitim ile çelişmeye başlamasıdır. Eğitim alan veya veren kişinin fiziki durumu (güzel, çirkin, erkek, kadın, özürü vb.), olumlu ama eğitimle ilişkisiz davranışların ön plana geçmesi (uslu, yaramaz, hareketli vb.), görüş farklılıkları ve buna bağlı davranış kısıtlamaları, mekan ve zaman uyumsuzlukları (sabah ya da akşam dinç olmak, pazartesi sendromu vb.), konularında öğretmenlerin -çok iyi yetiştirilmiş dahi olsalar- müdahale şansı olamamaktadır.

Halbuki Uzaktan Eğitimde, eğitimi alan veya veren kişinin güzel ya da çirkin olması ya da öğ-

rencinin suç işlemesi, hatta cezaevine girmesi önemli değildir, olmaz da. Yani eğitimin temelinde varolan; kişilere din, cinsiyet, görüş farklılığına bakılmaksızın hizmet vermek; esprisi Uzaktan Eğitimle yakalanmış olur.

Eğitimin evrensel işleviyle hiçbir ilişkisi olmayan disiplin ve kontrollerin birileri tarafından elde tutulma endişesi, her zaman söz konusu olmuştur. Ama artık insanlar hiçbir merkezi örgütlenme olmadan, birlikte hareket etme gibi bir kaygı taşımadan, kendilerinin veya çok kıymet verdikleri çocuklarının eğitimine yönelik arayışlar içindedirler. Çünkü teknoloji pek çok imkan ve seçenek sunmaktadır. Buna bağlı olarak doğal sürecinde eğitim ihtiyacı konusunda birileri ve bazı kurumlar, geride kaldıklarını ve müdahalelerinin azaldığını fark etmektedirler.

Günümüzde teknolojinin gelişmesi ile birlikte, kendi ya da yakınlarının eğitimine önem veren kişiler tarafından, klasik eğitimin yanında destek eğitimler geliştirilmiştir. Oyuncaklar, yardımcı kitaplar, televizyon, video ve ses kasetleri, bilgisayar, CD ve internet yardımıyla görsel ve işitsel olarak bilgiye çok daha hızlı ve sağlıklı ulaşılabilmektedir. Üst seviyelerde ise bilinçli olarak geliştirilen alternatif eğitim sistemleri kullanılmaya başlanmıştır. Dünyada hızla gelişen teknolojiye paralel olarak, Türkiye'de lisans üstü eğitim alma imkanı arayan kişiler, ülkeler arası diploma veya sertifika programlarına katılmaktadırlar.

Dünyada yüz yıl gibi bir geçmişi bulunan uzaktan eğitim çalışmaları Türkiye'de henüz 25 yıl önce başlamıştır. Pekî, Türkiye'de neden daha geç? Bu durum yine teknolojinin Türkiye'ye girişinin geç olmasının sonucudur. Ama teknoloji girdiği andan itibaren uzaktan eğitim çalışmaları da bir anlamda başlamıştır diyebiliriz. 1950'li yıllarda film teknolojisinin gelişimine paralel, Milli Eğitim Bakanlığınca, Öğretici Filmler Merkezi adıyla bir kurum kurulmuştur. Bu kuru-

mun adı, önce radyo, ondan sonra da televizyonun Türkiye'ye gelmesi ile Film, Radyo ve Televizyonla Eğitim Dairesi Başkanlığı olarak değiştirilmiştir. Halen faaliyetine Açıköğretim Lisesi ve okul öncesinden yetişkin eğitime kadar her alanda uzaktan eğitim veren bir kurum olarak devam etmektedir. Yine 1970'lerin başında televizyon birlikte Yay-Kur Projesinin başlaması da teknoloji eğitim ilişkisine güzel bir örnektir. Uzaktan Eğitim, doğal ve hızla gelişen bir süreç.

Bugün "Açıköğretim Lisesi'nin neden bu kadar çok sayıda öğrencisi var?" sorusunu da çok geniş düşünmek gerekir. Toplumdaki birçok kişi sosyal, ekonomik ve fiziki şartları sebebiyle normal süresi içerisinde lise eğitimlerini alamamışlardır. Bugün bu kişiler, iş veya statü ihtiyacından dolayı eğitim talep etmeye başlamışlardır.

Gün geçtikçe nüfusun artışına bağlı lise eğitimi alacak öğrenci sayısının artışı geometrik olurken (yani 2, 4, 8, 16, 32... şeklinde artarken), öğretmen sayısı, bina ve araç-gereçler aritmetik olarak artmaktadır (2,4,6,8,10... şeklinde). Zaman içinde toplumun eğitim ihtiyacı istenilen düzeyde karşılanamaz olmuştur.

Anayasa'da her vatandaşın eğitim ihtiyacının karşılanacağı yazılıdır. Buna bağlı olarak Milli Eğitim Bakanlığı 1992 yılına kadar, dışarıdan lise bitirme sınavları ve akşam liseleri şeklinde eğitim modelleri oluşturmuştur. Önceleri taleplere, hiçbir eğitim materyali ve ölçme-değerlendirme tekniğini içermemesine rağmen, dışarıdan lise bitirme sınavları ile cevap verilmeye çalışılmış ama bu diploma veren ve verdiği diplomanın değeri tartışılır hale gelen bir sisteme dönüşmüş, ayrıca ilerdeki eğitime de katkısı olmadığı görülmüştür. Bütün bu süreç ve ihtiyaçlar, Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu konuda mevcut teknoloji ve ortamı daha formal hale getirmesini zorunlu kılmıştır.

Radyo ve TV ders programları, programların video ve dinleme kasetleri, ders kitaplarının hazırlanması ve dağıtımını Film, Radyo ve Televizyonla Eğitim Dairesi Başkanlığı bünyesinde çalışan hizmetiçi eğitimle desteklenmiş eğitimciler tarafından yapılmaktadır.

Tüm sınavların, kitapların ya da kasetlerin öğrencilere ulaştırılmasında İl Eğitim Araçları ve Donatım Merkezi Müdürlükleri yardımcı olmakta ve danışmanlık yapmaktadırlar. İrtibat büroları, öğrencilerin kayıt oldukları andan ayrılmalarına kadar her aşamada başvurabilecekleri üniteler.

AÖL'nin öğrencilerine sağladıkları hizmetleri şöyle özetleyebiliriz. Radyo ve TV ders yayınları, video ve dinleme kasetleri, uzaktan öğretim tekniğine uygun hazırlanmış ders kitapları ve ders notları, irtibat büroları, merkezi sistemle yapılan dönem sonu sınavları, ÖSYS başvurusu, telefonla bilgisayar kayıtlarına ulaşım. Öğrenciler, kendi durumlarıyla ilgili bilgilere ulaşmak

için, Vakıfbank işbirliği ile gerçekleştirilen İnfobank uygulamasını, yani bilgisayara bağlı telefon tuşlarını kullanabiliyorlar.

Tüm bu teknik donanım ve kurulumları işbirliği sonucunda, AÖL uzaktan eğitimi gerçekleştiriyor. Fakat, genç bir uygulama diye adlandırabileceğimiz AÖL de, birtakım aksaklıklar da yaşanmaktadır. Öğrencilerin de dile getirdiği bu sorunlar, zamanla maddi ve teknolojik olanaklar arttıkça üstesinden gelinebilecek durumda. Uzaktan eğitimde öğrenciler yalnız ve

aktif olmak zorundalar, yine de bunun üstesinden yüz yüze eğitim olanakları sağlanarak gelinebilir. Öğrencilerin istedikleri yüz yüze eğitim olanağı ancak bazı altyapı sorunları çözüldükten sonra gerçekleşebilecektir. Aynı zamanda, öğrenciler, buldukları illerde yararlanabilecekleri bir kütüphane talep ediyorlar. Bu talep de, yine zaman, insan gücü ve maddi sorunlar aşılarak gerçekleşebilir. Öğrencilerin bu gibi talepleri sonuçlandırıldığında, psikolojik bir ihtiyaç, başka bir deyişle bir topluluğa ve bir yere ait olma düşüncesi tatmin edilmiş olacak. Örgün eğitim öğrencilerinde yaygın olarak görülen "Benim lisemde, en afacan sınıf bizimkiydi. Ben lise arkadaşlarımla büyüdüm, birçok şeyi onlardan öğrendim." gibi ifadeler, fiziksel imkansızlıklar nedeniyle AÖL öğrencileri tarafından söylenemiyor. Bir yere ait olma duygusu, ancak öğrenci kendi okulundan olan öğrencileri kendilerine ait bir ortamda (bu ortam bir kütüphane, yüz yüze eğitimin yapıldığı bir mekan olabilir) karşılaşmalarıyla sağlanabilir.

Başta da söylediğim gibi AÖL'ne girebilmek için tek ön koşul orta okul mezunu olmak. Her ilde bulunan İl Eğitim Araçları ve Donatım Merkezi Müdürlüklerine başvurarak, gerekli belgelerin neler olduklarını öğrenebilirsiniz. Eğer bu merkezlerin yerini ya da telefon numarasını öğrenmek istiyorsanız, 0-312-212 50 84 (16 hat) ve 0-312-212 67 50 (4 hat) numaralarını arayarak bilgi alabilirsiniz. İyi dersler.

Yazının hazırlanmasındaki katkılarından dolayı Yrd.Doç.Dr. Necmettin Teker, AÖL Müdürü Zeki Çatal, Senay Çakar ve Çetin Balanuo'ya teşekkür ederiz.

Özgür Ergin

Açıköğretim Lisesi, beşinci yılında öğrenci sayısı ve çeşitliliği ile, dünyada bu konuda ilk sıralarda yer alıyor. Beş yılda gelinecek nokta nedir? Bu gün; yurt içinde genel lise ve meslek lisesi ile Batı Avrupa'daki vatandaşlarımıza genel lise hizmeti veren; ayrıca tüm lise ve dengi okullardaki öğrencilere kredi tamamlama desteği vermeye devam eden, eğitim materyalimizin yaygınlaşması ile öğrencilerimizin yanısıra onların çevrelerine de etkili olan ve hatta öğretmenlere de örnek olmaya başlayan bir kurum olmuştur. Tek ölçü olmamakla birlikte, üniversite sınavlarında alınan başarı da gidilen yolun doğruluğunun göstergesidir.

Peki bu konuda çalışmalar dört dörtlük mü yapılıyor? Doğal olarak hayır. Peki sebepleri nedir? Öncelikle uzaktan eğitim kavramının, toplumun değişik kesimlerinde kabul görmesi ve buna bağlı olarak önemsenmesi gerekmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı'nın her biriminde olduğu gibi diğer ilgili devlet kurumlarında, üniversitelerde, basında, ekonomi- sanayi çevrelerinde ve sivil toplum örgütlerinde Uzaktan Eğitim konusu sıkça gündeme gelmektedir.

İnsanlar birçok konuda olduğu gibi Uzaktan Eğitim konusunda da ortak paydada birleştikleri zaman, mevzuat ve mali konularda ortaya çıkan zorlukları aşmak daha kolay olacaktır. Uzaktan Eğitim'in önce kafalarda olgunlaşması gerekmektedir.

Uzaktan Eğitim'in orta öğretim seviyesindeki uygulaması olan Açıköğretim Lisesinin bugün tartışılması gereken yanı, şimdiki durumu ve bugüne kadar yaptıklarından çok, ileride neler yapması gerektiği ya da nasıl yapması gerektiğidir. Başlangıcında zamanla tamamlanacağı düşünülen bazı eksiklikler, Açıköğretim Lisesi'nin zaman zaman daha verimli hizmet vermesine engel olmuştur.

Önümüzdeki yıllarda, haberleşme, teknoloji, nüfus gibi birçok husus dikkate alındığında,

Açıköğretim Lisesi'nin ne tür ihtiyaçlara, hangi düzeyde cevap vermesi gerektiği bellidir.

Öğrencinin ve aracı kurumun ya da şahsının yapacağı yanlışların en aza indirileceği mekanikleştirilen işleyiş ile, öğrencinin duygusal boyutun dikkate alınarak yönlendirme, toplumsal, motivasyon unsurlarının göz önünde tutulacağı sıcak bir iletişim kurulmalıdır.

Kayıt, kayıt yenileme, sınav, belge konularında öğrencinin her zaman her yerde erişebileceği standart ve teknik yapı kurulmalıdır. Fakat ders anlatımı, rehberlik, kitap, ders notu, ders yayını konularında ise öğrencinin katılımının sağlanabileceği yapıların oluşturulması gerekmektedir. Ders notları ve yayınları sürekli güncelleştirilebilecek biçimde -modüler halde- yapılmalı, böylelikle öğrencinin yeni ve değişen bilgiye ulaşması sağlanmalıdır.

Sadece bilgi aktarma ve öğretimle kalmayıp, bunun dışında öğrencinin lise öğrencisi olabilmesini sağlayacak eğitimin de verilmesi gerekir. Bu da öğrenciye birtakım materyallerin gönderilmesinin yanısıra, davranış değişikliğinin sağlanacağı ortamların oluşturulması ile mümkün olacaktır. Bunun için temiz, sağlıklı ve estetik ortamlarda, seçilmiş bir kadro ile hizmet verilmelidir.

Doğal olarak bu sistemin de yanlışları ve aksayan tarafları olacaktır. İşte bu noktada, sağlıklı bir hale dönüştürmek için bir kısım müdahaleler gerekebilir; fakat önceki yanlışlara düşülmeden. Zaten yeni oluşum, olumsuz etkilere de fazla izin vermeyecektir. Çünkü teknoloji ve evrensellik daha baskın gelecektir. Yapılacak geliştirme çalışmalarını üniversiteler, basın, resmi ve özel kuruluşların katkıları ile gerçekleştirilmelidir.

Son olarak, Uzaktan Eğitim ve bunun bir parçası olan Açıköğretim Lisesi, sürekli gelişip değişeceği için hiçbir zaman tam ve bitmiş olmayacak, sürekli eksikleri olan ve geliştirilen bir sistem şeklinde devam edecektir.

